

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag

25 oktober 2005

Ons kenmerk

HO/BL/05/42777

Uw brief van

12 september 2005

Uw kenmerk

05-OCW-B074

Onderwerp

Mobilisatie van intellect in Europa

In uw brief van 12 september 2005 vraagt u minister Van der Hoeven en mij om een nadere toelichting op de financiering van de voorstellen die gedaan worden in de Mededeling van de Europese Commissie over 'Mobilisatie van het intellect van Europa: mogelijkheden voor universiteiten om een optimale bijdrage te leveren aan de Lissabonstrategie'. Tevens vraagt u hoe de mobilisatie van intellect in het lopende Nederlandse beleid wordt vormgegeven.

De Mededeling van de Europese Commissie geeft aan dat Europese hoger onderwijsinstellingen op dit moment niet in de positie zijn om een optimale bijdrage te leveren aan de opnieuw gelanceerde Lissabonstrategie. De Commissie geeft drie veranderrichtingen aan: kwaliteit en topprestaties, beter stelsel- en universiteitsmanagement (sturingsfilosofie), meer en gericht investeren. Nederland ondersteunt de door de Commissie aangegeven veranderrichtingen. Extra financiering van de voorstellen is echter niet aan de orde. Het Nederlandse beleid voor hoger onderwijs stond al voor het verschijnen van de Mededeling in het teken van de genoemde veranderrichtingen. De Mededeling en mijn visie op het hoger onderwijs liggen daarmee in elkaars verlengde.

De Europese Commissie ziet kwalitatief hoogwaardig onderwijs en onderzoek als de basis voor de kennissamenleving. Ik sluit mij daar volledig bij aan. Ik ben eindverantwoordelijk voor de basiskwaliteit en daarnaast wil ik kwaliteit extra stimuleren door:

- Invoering van de leerrechten;
- Verbeteren studiekeuze-informatie, meer inzicht in (verschillen in) kwaliteit;
- Experimenten met selectie aan de poort en collegegeldverhoging voor opleidingen met een erkende evidente meerwaarde;
- Stimulering van internationale 'Centres of Excellence';
- Plannen voor de opleiding en ontwikkeling van jonge onderzoekers in universiteiten en onderzoeksinstituten en voor het bevorderen van excellentie (notitie "Onderzoekstalent op waarde geschat", oktober 2005).

Het verhelderen van de sturingsfilosofie tussen overheid, instellingen, studenten en andere spelers in de maatschappij krijgt vorm via de nieuwe Wet Hoger Onderwijs en Onderzoek. De overheid richt zich op de strategische oriëntatie van het hoger onderwijssysteem als geheel en positioneert maatschappelijke spelers. De student, de professional en het beroepenveld moeten door de overheid en instellingen in een zodanige positie worden gebracht dat zij over voldoende informatie kunnen beschikken en voldoende medezeggenschap hebben. De instelling is verantwoordelijk voor programma's, personeel en resources. De instelling wordt autonoom, maar legt ook verantwoording af aan de maatschappij.

De Europese Commissie geeft aan dat voldoende financiële middelen een belangrijke voorwaarde is voor het hoger onderwijs om een bijdrage te leveren aan de kenniseconomie. Naast nationale publieke gelden is het van belang om optimaal gebruik te maken van de Europese programma's en de financiële instrumenten van de Europese Investeringsbank en de structuurfondsen.

De Europese Commissie noemt in haar Mededeling ook het belang van samenwerking tussen instellingen en bedrijfsleven en de wederzijdse voordelen die dit met zich meebrengt. Intensieve samenwerking met het bedrijfsleven is van belang voor de kenniseconomie. Overheid, onderwijsinstellingen en bedrijfsleven hebben hierin een gedeelde verantwoordelijkheid. Het kabinet stimuleert deze samenwerking onder andere in en door:

- De Smart Mix: vanaf 2007 is € 100 miljoen beschikbaar voor onderzoeksvorstellen vanuit consortia waarin bedrijfsleven, universiteiten en andere onderzoeksinstituten verenigd zijn;
- Het Deltaplan Bèta Techniek;
- Lectoren en kenniskringen en de RAAK-regeling;
- De Innovatie-vouchers voor het midden- en kleinbedrijf;
- Het stimuleren van de afstemming tussen hoger onderwijs en arbeidsmarkt in de nieuwe Wet op het Hoger Onderwijs en Onderzoek.

Hoogachtend,

Mede namens de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(Mark Rutte)